

A Montana osztályú csatahajók története

Hozzáadta: Sebestyén Gábor
2006. január 19. Csütörtök 18:31
Utolsó frissítés 2007. november 19. Hétfő 20:20

Bizonyára sokan látták a galériában Somogyi Imi Árpádé makettjét. Az alábbi cikkben az eredeti hajó szeretői rólunk.

Á

A történet 1937-ban kezdődik, mikor az amerikai haditengerészet bizonyos körtelemben kényszerpályára került. Valószínűleg, mert egyrészt még Európában voltak az első világháború utáni katonai szerződés (a washingtoni flottaegyezmények), melyek megszabták az Árpádé hadihajók paramétereit. Ezen szerződés alapján Árpádé felépült a North Carolina és South Dakota osztályú csatahajók.

Ugyanakkor Japán és Olaszországig éppen egy évvel korábban látták ki a fent említett szerződésből és egyre kezdte elkövetkezni magát a hitleri Németország mellett. Mivel a németekre nem vonatkozott ez a szerződés, így felmerült, hogy a szerződésben maradék három ország (USA, Nagy-Britannia és Franciaország) alulmarad egy tengerészeti fegyverkezési versenyben a másik hárommal szemben. 1937-ben tehát kiegészítették a londoni flottaegyezményt. Ez azt jelentette, hogy csatahajók esetében az eddigi 35.000 tonnás maximális vízszorítást és 14-es lövegeket megnevelhettek 45.000 tonnára és 16-es lövegekre. A plusz 10.000 tonnával egyébként a csatahajókra jellemző hármasság (tüzérség/páncélvédelem/sebesség) bármelyikét nevelhették, illetve ezek közül bármelyik kombinációt is. Az első koncepcióban a sebesség javára döntöttek és ebből született meg az Iowa osztály (a későbbi az első hajógyári modellek egyike lett).

45.000 tonnás vízszorítással, 9 db 16 hüvelykes ágyúval és 33 csomagos sebességével az Iowa osztály tagjai igen imponáló hajók voltak. De első sorban arra kell figyelni, hogy a mellőzött osztott káoszárhajókkal egyébként nagy sebességű harccsoportokat képesek kiegészíteni, illetve káoszárhajóknak szánták őket a később megépült Essex osztályú repülőgépek hordozók mellé.

A flotta vezetői azonban szerettek volna egy klasszikus csatahajót, amely még ha lassabb is, de nagyobb tűzereje van. Ez a koncepció lett végül a Montana osztály. A káoszárhajóhoz tartozó első rajzok egyike lett. Figyelni kell, hogy itt még egy sokkal összetettebb, egykomponenses felépítést terveztek, így a hajó inkább a South Dakota osztályhoz lett volna hasonló.

A hajás teljes v-zkiszor-tás 64.000 tonna lett volna és az addig megszokott 9 helyett 12 darab 16-y-es I-veggel szerelték fel

Ezt a tervet még továbbfejlesztették (eljutottak például egészen a 82.000 tonnás v-zkiszor-tásig), majd ki az osztály végleges formája.

A végleges tervekben 5 hajás szerepelt, egyenként 70.000 tonna teljes v-zkiszor-tással, 28 csomós sebesséssel és 12 darab 16 h-velykes ágyúval. Érdekes megemlíteni, hogy a Montana osztály egységei lettek egyedül olyan amerikai hadihajók, melyek találkoztak volna a Panama csatornában való átkeléshez. Ezért tervezték az új zsilipek építését is. Ebből azonban nem lett semmi. Mint ahogy a Montanák sem épültek meg. Az egységek építését 1941 januárjában kezdték volna el. Nem volt azonban elég ipari kapacitás és mivel ezek a hajók nagyok lettek volna a szárazsághoz, a rendelkezésre álló nagyobb szárazdokk kellett volna. Aztán 1942 elején Roosevelt elnök utasítására újra elhalasztották az építés kezdetét, hogy kapacitást biztosítsanak a nagyobb repülőgépek szállására (egy hordozás építése rávidebb ideig tart, mint egy csatahajóé). Még az 1942-es Csen-Á-velelet bebizonyította, hogy a csatahajók kora lejárt, így 1943-ban az egész projektet törölték.

Á

Felhasznált hivatkozások:

- http://www.combinedfleet.com/furashita/montan_f.htm
- <http://www.navsource.org/archives/01/61d.htm>
- <http://www.history.navy.mil/photos/usnshtp/bb/bb67.htm>